

بانک مرکزی نرخ‌های بازار آزاد را به رسمیت شناخت

پایان دلار توافقی

با به رسمیت شناخته شدن نرخ بازار آزاد فشار تقاضای کاذب ارز از بازار کاسته شده و قیمت دلار کاهش شد

• عکس: مهری تصویر

دهد. انتشار اخباری مبنی بر آزادسازی ارزهای بلوکه‌شده و اعلام نرخ ۳۰ هزار تومانی دلار از سوی احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و تأکید بانک مرکزی بر پر و پیمان بودن ذخایر ارزی همه و همه گواهی تلاش دولت برای کاهش نرخ دلار است که البته به عقیده فعالان بازار ارز تأثیر چندان زیادی بر قیمت دلار نخواهد داشت.

اول هفته جاری بانک مرکزی اعلام کرد که بعد از یک وقفه یک‌ساله ۳۰۰ میلیون یورو از منابع بانک مرکزی در عراق در سامانه نیما فروخته شد و این رویه ادامه خواهد داشت. همچنین بانک مرکزی اعلام کرد این مبلغ علاوه بر سایر تأمین ارزهای روزانه صورت‌گرفته در سامانه نیما است که آمار آن هر روز اعلام می‌شود.

علاوه بر این اخیرا احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد، در حاشیه آیین تجلیل از فعالان پیشتاز اقتصاد ایران، درباره نرخ ارز و تورم توضیح داد: چیزی که در واقعیت اقتصاد ایران پشتیبانی می‌شود، نرخ ی است که در دو بازار نیما و متشکل حدود ۳۰ هزار تومان معامله می‌شود. انتظارات روانی‌ای وجود دارد که رسانه‌ها باید کمک کنند جامعه اعتماد کند که کالا براساس کدام نرخ وارد شده است.

وی ادامه داد: اقتصاددانان واقعیتی را که در اقتصاد ایران می‌گذرد و پشتیبانی می‌کند، می‌دانند و می‌دانند نح خی که شاید سهم آن بالای ۸۵ درصد باشد، چه نح رخ ی است و آن نح رخ ی که در بازار القا می‌شود و بعضی از کالاهای قاچاق با آن نح رخ وارد می‌شود و نح رخ ی نیست که بگوییم واقعیت ندارد، زیرا خروج سرمایه از کشور با آن صورت می‌گیرد، چه نح رخ ی است.

وزیر اقتصاد افزود: مانند بسیاری از سال‌ها که در جامعه تنگنای عرضه داشتیم و در تنگنای عرضه به جای یک نرخ، دو نرخ در بازار وجود داشته است، یک نرخ مؤثر رسمی وارداتی و یک نرخ کمتر مؤثری که متأسفانه افرادی تلقین می‌کنند که این نرخ اصلی کشور است؛ جای اصل و فرع را نباید عوض کرد؛ نرخ اصلی ارز همان نرخ نیما و سامانه متشکل ارزی با قیمت حدود ۳۰ هزار تومان است. بااین‌حال فعالان بازار ارز با اشاره به خبردرمانی مکرر در این بازار و انتشار اخبار نادرست از آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده می‌گویند که این دست اخبار تأثیر زیادی بر بازار ارز نخواهد داشت و سرنوشت بازار ارز به آینده مذاکرات احیای برجام ارتباط دارد.

آنها امیدوار هستند که با سفر رافائل گروسی، رئیس آژانس جهانی اتمی به ایران کشایشی برای مذاکرات احیای برجام ایجاد شود.

موقت فروکش کند؛ اما دوباره بهای دلار روند صعودی در پیش گرفت و این‌بار

فرزین وعده شکل‌گیری بازار مبادله طلا و ارز را مطرح کرد و در همین راستا دیروز بانک مرکزی اقدام به افزایش سقف عرضه ارز به متقاضیان از سقف دو هزار دلار به پنج هزار یورو کرد.

همچنین از همان آغاز معاملات صبح دیروز، سایت بازار متشکل ارزی با تغییراتی مانند حذف بخش دلار و یورو توافقی همراه شد. اتفاقی که نشان می‌داد سیاست ارز توافقی در شبکه ارزی کشور به پایان رسیده است.

فرزین همچنین دوم بهمن با حضور در یک برنامه تلویزیونی گفته بود بازار مبادله ارز و طلا تا دو هفته آینده راه‌اندازی خواهد شد. در این بازار نه‌تنها اسکناس‌های فعلی عرضه می‌شود بلکه از طریق سامانه «ناخدا» هم تأمین ارز

نیازهای ارزی انجام می‌شود. او همچنین تأکید کرد که با راه‌اندازی سامانه ناخدا، تمامی نیازهای ارزی کشور براساس مستندات تأمین خواهد شد. فرزین از تأمین ارز صرافی‌ها با حراج روزانه در بازار متشکل و تأمین ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی از محل درآمد صادرات نفت و پتروشیمی خبر داد و اعلام کرد: به تمامی منابع ارزی کشور دسترسی داریم و بانک مرکزی نرخ‌سازی را از این بسط دلالی با اقدامات خود انجام خواهد داد.

رئیس کل بانک مرکزی همچنین از ایجاد بازار معاملات آتی ارز و طلا خبر داد و با اشاره به افق بلندمدت برای بازار مبادله ارز و طلا تأکید کرد که درحال‌حاضر فضا هیجانی است و به این دلیل سعی شده است در این بازار همه نیازها برطرف شود و پس از آن از سایر ابزارهایی که در بازارهای ارز دنیا از آن استفاده می‌شود، بهره خواهیم برد. در این بازار به دنبال راه‌هایی هستیم تا از ابزارهایی مثل

سواپ، فوروارد و فیوچر استفاده شود. اما این اقدامات موقوف به آینده می‌شود و درحال‌حاضر به دنبال ایجاد ثبات در بازار هستیم.

رسمی شدن نرخ بازار آزاد

حذف دلار توافقی از بازار ارز به عقیده فعالان این بازار اتفاق مثبتی بوده است. کامبیز افسری، کارشناس بازار ارز، به «شرق» می‌گوید که با حذف قیمت توافقی ارز، درواقع بانک مرکزی نرخ بازار آزاد را به رسمیت شناخته و با این کار بساط دلالی دلار صرافی ملی و اجاره کارت ملی در بازار ارز برچیده شده است. او همچنین تأکید می‌کند که با به رسمیت شناخته شدن نرخ بازار آزاد فشار تقاضای کاذب ارز از بازار کاسته شده و قیمت دلار کاهش شد. بااین‌حال به نظر می‌رسد دولت در تکاپو است تا با ابزارهای دیگری قیمت دلار را باز هم کاهش

شرق: نرخ توافقی دلار از بازار ارز ایران حذف شد

و سرانجام بانک مرکزی قیمت‌های بازار آزاد را به رسمیت شناخت. محمدرضا فرزین، رئیس بانک مرکزی که در بدو ورود خود به ساختمان میرداماد سیاست تثبیت قیمت دلار نیما را در پیش گرفته و انتقادهای زیادی را به جان خریده بود، این‌بار در بازار آزاد به شیوه‌ای دیگر عمل کرد و با حذف نرخ توافقی ارز، قیمت بازار آزاد را به رسمیت شناخت.

تصمیم جدید فرزین

سرانجام نرخ دلار بازار آزاد از سوی بانک مرکزی به رسمیت شناخته شد و بساط دلار توافقی از بازار ارز جمع شد. محمدرضا فرزین، رئیس بانک مرکزی، اعلام کرد که از این پس مردم می‌توانند بدون صف، ارز مورد نیاز خود را با قیمت بازار آزاد و تا سقف پنج‌هزار یورو از صرافی‌ها خریداری کنند.

به رسمیت شناخته شدن نرخ‌های بازار آزاد از سوی بانک مرکزی، دیروز بهای دلار را کاهش کرد. قیمت هر اسکناس آمریکایی که اخیرا تا حدود ۴۵ هزار تومان رسیده بود با تصمیم جدید بانک مرکزی به ۴۲ هزار و ۵۰۰ هزار تومان هم ریزش کرد و البته نرخ دلار در میانه ساعات معاملات به کانال قیمت ۴۳ هزار تومان برگشت. معامله‌گران بازار ارز می‌گویند با به رسمیت شناخته شدن قیمت بازار آزاد از سوی بانک مرکزی فشار تقاضای ارز کاسته شد و دیروز عرضه بیشتر از تقاضا بود؛ به طوری‌که در ساعاتی از روز قیمت دلار روی تابلوی نرخ صرافی‌ها ۴۳ هزار و ۸۰۰ تومان ثبت شده اما با نرخ ۴۳ هزار و ۶۰۰ تومان فروخته می‌شد.

این در حالی است که پیش از این برخی از صرافی‌ها از فروش دلار امتناع کرده و برخی برای فروش دلار محدودیت قائل شده بودند. یکی از مشتریان بازار ارز به «شرق» توضیح می‌دهد که هفته گذشته برخی صرافی‌ها اعلام می‌کردند تا سقف ۵۰۰ دلار فروش دارند و برای تهیه مبالغ بیشتر باید به چند صرافی مراجعه می‌شد اما با اعلام حذف دلار توافقی، محدودیت فروش دلار از صرافی‌ها برداشته شد.

حذف دلار توافقی

تا پیش از ایس بانک مرکزی برای دلار و یورو نح رخ ی را با عنوان بهای صرافی ملی اعلام می‌کرد. قیمتی که با نرخ بازار آزاد تفاوت نسبتا زیادی داشت. بر این اساس برخی صرافی‌های بانکی به هر مشتری به شرط ارائه کارت ملی، سالانه تا سقف دو هزار دلار، ارز با نرخ پایین‌تر از بازار آزاد می‌فروختند. این سیاست باعث شکل‌گیری صف‌های طولانی مقابل صرافی‌های بانکی و معامله کارت‌های ملی شد.

شکاف قیمت بین ارز بازار آزاد و صرافی ملی، تقاضاهای سرمایه‌ای در بازار ارز را افزایش داده و بنا به گفته فعالان بازار ارز موجب تقویت بساط دلالی شده بود.

افزایش تقاضا برای ارز صرافی ملی سبب شد علی صالح‌آبادی، رئیس پیشین بانک مرکزی، در واپسین روزهای هدیریت خود سامانه ثبت‌نام و معاملات آنلاین ارز را راه‌اندازی کند تا از این طریق از فشار تقاضا بر بازار ارز کم کند، اما این سامانه عملا بساط دلالی را به صرافی‌ها سپرد و افراد پس از ثبت‌نام در سامانه خرید آنلاین ارز به یک صرافی معرفی شده و ارز مورد نیاز خود را با رقمی که از نرخ صرافی ملی بالاتر و از بازار آزاد پایین‌تر بود، خریداری می‌کردند اما درنهایت با ورود محمدرضا فرزین به بانک مرکزی و خداحافظی صالح‌آبادی، او این بساط را در هم پیچید و سیاست‌های دیگری در پیش گرفت تا بتواند بر هیجان سرکنشی که در بازار ارز ایجاد شده و قیمت دلار را خرساز کرده بود، فائق آید.

فرزین در همان ابتدای تحویل‌گرفتن پست ریاست بانک مرکزی در یک برنامه شبانگه‌ی تلویزیون حاضر شد و بر ثبات نرخ نیما و تعیین میانگین ۲۸هزارو ۵۰۰ تومان به‌ازای هر دلار نیمایی تأکید کرد. هرچند تثبیت نرخ دلار نیما باعث انتقادهای فراوان به او شد، اما نرخ جدید توانست اندکی از التهاب در بازار آزاد بکاهد و قیمت دلار به‌صورت

کالابرگ شامل چه کالاهایی می‌شود؟

بر اساس طرح کالابرگ الکترونیک خانواده‌ها

۱۰ قلم کالای اساسی با هدف اعلام اولویت‌های

اقلام غذایی در طرح کالابرگ الکترونیک ثبت شده است که خانوارها می‌توانند بر اساس نیاز، مقدار کمتر یا بیشتری از کالاهای اساسی را به انتخاب خود و تا سقف میزان اعتبار خریداری کنند. به گزارش ایرنا، طرح کالابرگ الکترونیک به صورت آزمایشی در استان هرمزگان در حال اجراست. اکنون خانوارهای این استان می‌توانند از مزایای این طرح بهره‌مند شوند.

در مراحل بعدی در صورت استقبال مردم و تأمین زیرساخت‌ها در سایر استان‌ها اجرائی خواهد شد. بر اساس طرح کالابرگ الکترونیک خانواده‌ها

می‌توانند از طریق نرم‌افزار شما (شبکه ملی اعتبار) یک ماه زودتر، یارانه ماه بعد را خرج کنند؛ یعنی به اعتبار مبلغ یارانه کل خانوار خود می‌توانند کالاهای اعلامی طرح را خرید کنند. تضمین قیمت کالاهای طرح برای اعضای شبکه ملی اعتبار از مزایای این طرح است.

۱۰ قلم کالای اساسی زیر و سرانه مشخص شده برای هریک بر اساس گزارش کارآمدسازی نظام یارانه‌ها است که باهدف اعلام اولویت‌های اقلام غذایی به منظور تخصیص کالابرگ الکترونیک توسط دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی در تیرماه ۱۴۰۱ تهیه شده است.

بر این اساس شیر، پنیر، ماست، مرغ، تخم‌مرغ،

پرداخت با شرکت‌های موتورسازی در نهایی شدن خریدها اهمیت دارد که این مقولات باید به نحوی حل‌وفصل شود.

شرکت ایران دوچرخ به‌عنوان اولین تولیدکننده موتورسیکلت‌های برقی با حضور در نمایشگاه تهران محصولات برقی و بنزینی دوچرخ، سه‌چرخ و چهارچرخ خود را در معرض دید علاقه‌مندان قرار داده است. این نمایشگاه از چهارم تا هفتم بهمن از ساعت ۱۰ الی ۱۷ در محل دائمی نمایشگاه‌های شهر آفتاب برگزار می‌شود.

اخبار برگزیده

نرخ بی‌کاری کمتر شد!

نتایج طرح آمارگیری نیروی‌کار پاییز ۱۴۰۱ از سوی مرکز آمار ایران منتشر شد. بررسی نرخ بی‌کاری افراد ۱۵ساله و بیشتر نشان می‌دهد که ۸.۲ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بی‌کار)، بی‌کار بوده‌اند.

به گزارش مهر، بررسی روند تغییرات نرخ بی‌کاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (پاییز ۱۴۰۰)، ۰.۷ درصد کاهش یافته است.

در پاییز ۱۴۰۱، به میزان ۴۱.۰ درصد جمعیت ۱۵ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بی‌کاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (پاییز ۱۴۰۰) ۰.۱ درصد افزایش یافته است.

جمعیت شاغلان ۱۵ساله و بیشتر در این فصل ۲۴میلیون و ۷۰ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۵۳۵ هزار نفر افزایش داشته است.

همچنین جمعیت غیرفعال از نظر اقتصادی (اعم از افراد محصل، خانه‌دار، دارای درآمد بدون کار مانند بازنشستگان و…) ۳۷ میلیون و ۶۷۹ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۳۶۲ هزار نفر افزایش داشته است.

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد در پاییز ۱۴۰۱، بخش خدمات ۵۱.۱ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۴.۶ درصد و کشاورزی با ۱۴.۳ درصد قرار دارند. نرخ بی‌کاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ساله حاکی از آن است که ۱۹.۲ درصد از فعالان این گروه سنی در پاییز ۱۴۰۱ بی‌کار بوده‌اند.

بررسی تغییرات فصلی نرخ بی‌کاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (پاییز ۱۴۰۰) ۴.۴ درصد کاهش یافته است. بررسی نرخ بی‌کاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ساله نیز نشان می‌دهد که در پاییز ۱۴۰۱، ۱۴.۸ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بی‌کار بوده‌اند.

این در حالی است که تغییرات فصلی نرخ بی‌کاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به پاییز ۱۴۰۰، به میزان ۱.۳ درصد کاهش یافته است. بررسی سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص جمعیت ۱۵ساله و بیشتر نشان می‌دهد که در پاییز ۱۴۰۱، ۹.۵ درصد جمعیت شاغل، به دلایل اقتصادی (فصل غیرکاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت بیشتر و…) کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۶.۷ درصد از شاغلان ۱۵ساله و بیشتر، بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند.

کاهش ۷۰ درصدی صادرات خشکبار

رئیس اتحادیه صادرکنندگان خشکبار از کاهش ۷۰درصدی صادرات خشکبار خبر داد و گفت: اسما ل حدود ۱۳۰ هزار تن پسته تولید کردیم که از این عدد حدود ۱۰ درصد آن در داخل کشور مصرف می‌شود. به نظر می‌رسد در سال جاری مزاد تولید پسته خواهیم داشت؛ چراکه میزان مصرف و تقاضا برای خرید به شکل چشمگیری کاهش پیدا کرده است و می‌توان گفت خشکبار از سبد خانوارها حذف شده است.

محمدحسن شمس‌فرد در گفت‌وگو با ایلنا، ادامه داد: افزایش نرخ ارز در کشور و متعاقب آن افزایش نرخ خشکبار باعث شد حجم صادرات خشکبار از ایران افت کند و دیگر صادرات برای صادرکنندگان صرفه اقتصادی ندارد.

او با بیان اینکه صادرکنندگان بخ دلار آزاد از باعداران خشکبار خریداری می‌کنند، گفت: باعداران ساعتی نرخ دلار را رصد می‌کنند و با نرخ روز جنس را به ت جار می‌فروشند؛ صادرکنندگان بعد از اینکه محموله را به مقصد رسانند حداقل چهار ماه زمان می‌برد که پول محموله‌ای که صادر کردند، به دست آنها برسد. این در حالی است که بعد از دریافت ارز حاصل از صادرات باید مطابق با قانون پیمان‌سپاری ارزی آن را در سامانه نیما ثبت کنند و این‌گونه در هر دلار ۲۰ هزار تومان ضرر می‌کنند و همین عامل انگیزه صادرکنندگان را می‌گیرد؛ چراکه

صادرکننده باید با دلار آزاد خرید و خرج کنند اما از سوی دیگر در سامانه نیما باید ارز خود را بفروشند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان خشکبار آمار کمرک در زمینه صادرات خشکبار را غیرواقعی دانست و افزود: صادرکنندگانی که از سال‌های پیش تعهد داده‌اند ناچار هستند که به روند صادرات ادامه بدهند تا این‌گونه اعتبار خود را در بازارهای جهانی از دست ندهند. بهترین راهکار برای رونق صادرات این است که قانون پیمان‌سپاری ارزی برداشته شود و ت جار با ارز آزاد به صادرات ادامه بدهند؛ به صادرکنندگان تهمت می‌زند که می‌خواهند ارز را از کشور خارج کنند، اما این سخن با واقعیت مطابقت ندارد.

به گفته این فعال اقتصادی، قیمت پسته صادراتی کیلویی ۷۰۰ هزار تومان است و صادرکنندگان کیلویی ۶۰۰ هزار تومان پسته را از باعداران خریداری می‌کنند، اما نرخ پسته‌های ریز و موجود در بازار کیلویی ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان است.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان خشکبار همچنین گفت: برخی سرمایه‌داران و صادرکنندگان ترجیح می‌دهند در این شرایط اقتصادی و با وجود مصوبات قانونی که در نظر گرفته‌اند، صادرات متوقف و در بانک سرمایه‌های خود را سپرده‌گذاری کنند.

